

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága az Istvánfalviné dr. Szíjártó Lilla ügyvéd által képviselt felperesnek a végelszámoló által képviselt alperes ellen rendkívüli felmondás jogellenessége jogkövetkezményei iránt a Székesfehérvári Munkaügyi Bíróságnál 2.M.764/2004. szám alatt megindított és másodfokon a Fejér Megyei Bíróság Mf.22.494/2006/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán
- tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fejér Megyei Bíróság Mf.22.494/2006/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek
- tizenöt nap alatt - 22.000 /huszonkettőezer/ forint felülvizsgálati eljárási költséget.
A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A felperes keresetében a munkáltatói rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítását és az ehhez fűződő jogkövetkezmények alkalmazását kérte, eredeti munkakörébe történő visszahelyezése mellőzésével.

A Székesfehérvári Munkaügyi Bíróság 2.M.764/2004/32. számú ítéletével megállapította a munkaviszony jogellenes megszüntetését és az alperest 2.814.386 forint megfizetésére kötelezte. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 1992. június 14-étől állt az alperes alkalmazásában, 1996. január 1-jétől főkönyvelői munkakört töltött be. A munkáltatót

képviselő végelszámoló 2004. október 18-án kelt rendes felmondása indokolása szerint, a szövetkezet szolgáltató tevékenysége 2004. október 30-ával megszüntetésre kerül. A felmondó intézkedés szerint a felperes munkaviszonya 2004. december 31-ével tekintendő megszűntnek.

Az APEH Megyei Igazgatóság Társas Vállalkozások Ellenőrzési Főosztálya 2004. november 4-én kelt határozatával az alperes, mint adózó terhére 884.000 forint adókülönbözetet állapított meg. A határozat indokolása szerint - egyebek mellett - megállapítást nyert, hogy a norma szerint figyelembe vehető és az elszámolt üzemanyag-költség között eltérés mutatkozik, a költségként elszámolt többletüzemanyagok költségét az APEH a vállalkozás bevételszerző tevékenysége érdekében felmerült költségként nem fogadta el.

A munkáltatói jogkör gyakorlója 2004. november 15-én a felperes munkaviszonyát rendkívüli felmondással szüntette meg. Indokolása szerint az APEH által megállapítottak a felperes ügyviteli feladatai nem megfelelő ellátásának következményei, és ez a szövetkezet gazdálkodását súlyosan érinti. A főkönyvelő legfontosabb munkaköri feladata a cég gazdálkodásának elemzése és az államot megillető adókötelezettségek hiánytalan teljesítése, a felperes ezzel összefüggésben azonban legalábbis súlyosan gondatlan magatartást tanúsított.

A munkaügyi bíróság álláspontja szerint a felperes a könyvelést illetően szakmai ismeretekkel rendelkezett, azonban a szövetkezetet kívülállók felé az elnök volt hivatott egy személyben képviselni és a számlákat utalványozni. A normán felüli üzemanyag elszámolás a szövetkezet elnökének tudtával, az ő rendelkezése alapján történt, aki ezt a gyakorlatot soha nem kifogásolta. A felperes nem bizonyította, hogy felhívta az ügyvezető figyelmét a jogszabálytól eltérő gyakorlat adójogi következményeire, ez azonban nem olyan súlyú kötelezettségszegés, amely a rendkívüli felmondást megalapozhatná.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fejér Megyei Bíróság Mf.22.494/2006/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét megváltoztatta és a keresetet teljes egészében elutasította.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy a rendelkezésre álló adatok nem támasztották alá, miszerint az elnök tudott volna a norma szerint figyelembe vehető és az elszámolt üzemanyag-költség közötti eltérésről. Amennyiben az alperes vezetője szakszerűtlen utasítást adott, a felperesnek az Mt. 104. § (2) bekezdése értelmében kötelezettsége lett volna tájékoztatni ennek következményeire, aminek a felperes nem tett eleget. A jogerős ítélet szerint a felperes jogi értelemben nem minősült vezető

állású munkavállalónak, azonban önállóan, szakmai kontroll nélkül végezte tevékenységét, így a könyveléssel kapcsolatos hiányosságokért felelőssége fennáll, az elkövetett magatartás pedig a rendkívüli felmondás alapjául szolgálhatott.

A felperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére és az alperes kereset szerinti marasztalására irányult. Álláspontja szerint a munkáltató megszegte az Mt. 96. § (2) bekezdésben foglalt egyeztetési kötelezettségét, intézkedése előtt nem adott módot a felperes részletes álláspontjának kifejtésére. Az Mt. 97. § (2) bekezdés ellenére a rendkívüli felmondással egyidejűleg nem bocsátotta rendelkezésére a munkaviszony megszüntetésekor kiállítandó jövedelemigazolást, valamint nem adta ki felperes TB-könyvét. Érvelése szerint munkaköri kötelezettsége volt a számlák helyes kitöltésének ellenőrzése a hatályos jogszabályok alapján, azonban sem munkakörénél, sem szakismereténél, sem beosztásánál fogva nem volt lehetséges a számlák mögötti valós gazdasági tartalom vizsgálata, azok fiktív voltáról nem állt módjában meggyőződni.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult. Álláspontja szerint az APEH vizsgálat az üzemanyag-elszámolás tekintetében nem a gazdasági esemény megtörténtét, hanem a 60/1992.(IV.1.) Korm. rendelet előírásainak betartását ellenőrizte és állapította meg az alperes mulasztását, amely a könyvelői tevékenység következménye volt.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 275. §-ának (1) bekezdésére tekintettel a rendelkezésre álló periratok alapján dönt, nincs helye a bizonyítékok újra értékelésének, azaz felülmérlegelésnek. Az ügy érdemét érintő jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelése valósíthat meg [Pp. 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH 2001/197., BH 2002/29.].

Az adott esetben a felülvizsgálati érvelés alapján a felülvizsgálati kérelemben hivatkozottak jogszabálysértés megállapítására nem adtak módot.

A munkáltatói rendkívüli felmondást megelőzően, a törvényben meghatározott kivétellel, lehetőséget kell adni a munkavállalónak a vele szemben felhozott kifogásokkal szembeni védekezésre [Mt. 89. § (2) és (5) bekezdés]. Nem volt megállapítható, hogy a felperes részére ezen lehetőséget a munkáltató biztosította, azonban a bizonyítási eljárás lefolytatása során módja volt védekezésre,

érdemi észrevételei előterjesztésére; a munkáltató ezen mulasztása önmagában a következetes ítélkezési gyakorlat szerint a rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítására kihatással nem lehetett. Ugyancsak nem érintette a rendkívüli felmondás jogszerűségét az a körülmény, hogy a munkáltató a felperes iratainak kiadásával késlekedett.

A felperes felülvizsgálati kérelmében megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy sem munkakörénél, sem szakismereténél, sem beosztásánál fogva nem volt kötelezettsége és lehetősége a számlák mögötti valós gazdasági tartalmat vizsgálni. Mint arra helytállóan mutatott rá a másodfokú bíróság az alperesi munkáltatónál a felperes volt azon személy, aki szakismereténél és munkaköri kötelezettségénél fogva - külön munkaköri leírás nélkül is - köteles volt a számlákat vizsgálni és értékelni hogy mi az, ami költségként elkönyvelhető. A hiányosságok megállapításai során az APEH munkatársainak sem volt lehetősége a számlák mögötti tényleges teljesítés ellenőrzésére, azonban azokból olyan hiányosságokat állapítottak meg, amelyek a felperes megfelelő munkavégzése, gondos eljárása során elkerülhetőek lettek volna. Bizonyos hiányosságokkal maga a felperes is tisztában volt mint azt az APEH határozat rögzítette, pl. a gázolaj túlfogyasztás összegét maga az adózó mutatta ki. A felperes a bizonyítási eljárás során úgy nyilatkozott, hogy „...tudtam, hogy a norma felett az üzemanyagot nem lehet elszámolni, kifizetni” (16. sorszámú jkv. 3. oldal 4. bekezdés).

Ugyancsak megalapozottan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a bizonyítási eljárás alapján nem nyert megállapítást, miszerint az ügyvezető - aki könyvelési ismeretekkel egyáltalán nem rendelkezett - kifizetési engedélye a normák feletti üzemanyag árára és az adóalapot csökkentő tételek szabálytalan könyvelésére vonatkozott. Amennyiben az elnök jogszabályba ütköző utasítást adott volna a felperesnek, úgy az Mt. 104. § (2) bekezdése értelmében kötelezettsége lett volna felhívni a figyelmét annak következményeire. A felperes ezt nem tette meg, az alperes volt elnöke tanúvallomásában tett nyilatkozatát, miszerint a felperes nem hívta fel figyelmét arra, hogy „...a számlák tartalmával baj van” (21. sorszámú jkv. 7. oldal 7. bekezdés), nem cáfolta.

A jogerős ítélet a felperes vétkességét és az általa elkövetett kötelezettségszegés súlyát a körülmények részletes értékelésével vizsgálta, és helytállóan állapította meg, hogy a felperes munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegte [Mt. 96. § (1) bekezdés a) pont], így a munkáltató jogszerűen élt a rendkívüli felmondás jogával.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján a Fejér Megyei Bíróság Mf.22.494/2006/3. számú ítéletét hatályában fenntartotta.

A felperest a Pp. 78. § (2) bekezdése alapján kötelezte az alperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2008. január 30.

***Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné
dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Tálné dr. Molnár Erika
s.k. bíró***

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő